

OKT. 17 1969

V I E N Y B Ė

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

83 M. 18 N.

192 Highland boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1969 M. SPALIO (OCTOBER) 10 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 30 C.

I Vilnių žygiuojant prieš 30 metų

JUOZO TYSLIAVOS PASTA-
BOS ŽURNALU LIETUVA
1939 M. SPALIO MĖN., AT-
GAVUS SOSTINĘ VILNIŲ.

Vilnius Lietuvai

Pasirašiusi draugingumo sutartį su Sovietų Sąjunga, Lietuva perėmė Vilnių ir jo krašto trečdalį. Rašant šiuos žodžius, Lietuvos kariuomenės pulkai įžengė į senąją sostinę, kur juos pasitiko krykštujančios minios. Dar prieš Lietuvos kariuomenės dalinių atvykimą, Gedimino kalne suplevėsavo trispalvė vėliava...

Praėjusį pavasarį Lietuvai buvo suduotas skaudus smūgis. Ji neteko Klaipėdos. Jos teritorija staiga sumažėjo. Dabar, atsiimdama abi savo senąsias sostines, Trakus ir Vilnių, Lietuva padidėjo. Ir todėl, kaip Amerikos laikraščių korespondentai rašė, per visą Lietuvą tuojau, spontaniškai, nusirito neapsakomo džiaugsmo banga.

Istorinės asmenybės

Lietuvos užsienių reikalų ministras Juozas Urbšys, kaip ir vyriausias kariuomenės vadas gen. Stasys Raštikis, svarbiausią vaidmenį vaidinę derybose su Maskva, be abejonės, istorinės asmenybės. Lietuva, nepaleidusi nė vieno šūvio, gavo tai, dėl ko visa tauta sielojosi devynioliką metų. Nenuostabu, kad Urbšys, dėkodamas Molotovui, pareiškė:

'Lietuviai giliai džiaugiasi...'

Taikos metu, bent iki Lenkijos ultimatumo, Lietuvos užsienių politikoje buvo dvi svarbiausi klausimai: Klaipėda ir Vilnius. Abu, kaip Vilniaus, taip ir Klaipėdos klausimai, buvo virtę tarptautinio pobūdžio klausimais. Šiuo atžvilgiu, bent iki Lenkijos ultimatumo ir Klaipėdos netekimo, Lietuvos užsienių politikos kryptis nesikeitė.

Sveiko proto balsas

Lietuvos Seimas, ratifikavęs draugingumo sutartį su Maskva, išreiškė nepasitenkinimo dėl netikslaus sienų nustatymo su Sovietų Sąjunga. Ministras Urbšys, kalbėdamas tame svarbiame Seimo posėdyje, pastebėjo, kad lietuvių derybose su Maskva Stalinas

Tęsiama 5 psl.

1939 M. SPALIO MĖN. VILNIEČIAI SU GĖLĖMIS PASITINKA LIETUVOS KARIUS.

KARIUOMENĖS VADO ĮSAKYMAS

Vilniaus rinktinės kariams

Vilniaus rinktinės kariai.

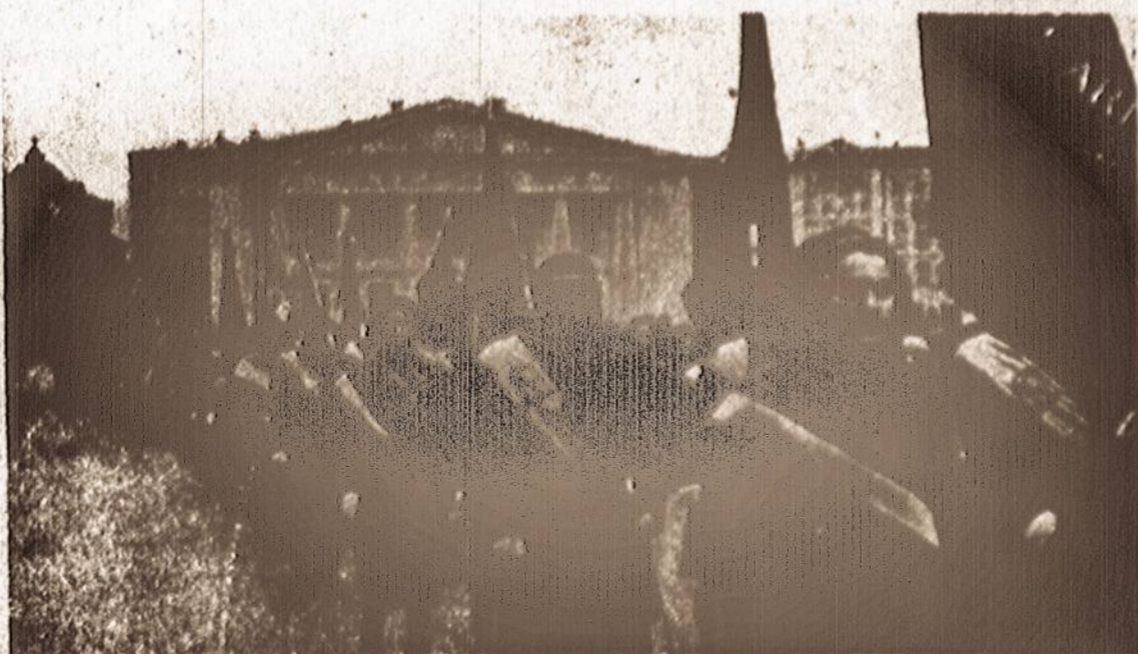
Jums teks labai garbinga ir istorinė pareiga pirmiems įžengti į Vilniaus krašto žemes ir į mūsų sostinę Vilnių.

Ši pareiga uždeda jums labai didelę atsakomybę, nes visas jūsų elgesys, visi jūsų darbai ir kiekvienas jūsų žingsnis bus labai atidžiai sekami visų mūsų brolių vilniečių, visos Lietuvos ir net mūsų kaimynų. Jus būsite pirmieji mūsų kariuomenės reprezentantai lietuviškame Vilniaus krašte ir senoje mūsų sostinėje.

Todėl žiūrėkite, kad savo elgesiu neiššauktumėte nė vieno nepasitenkinimo šešėlio. Kiekviename žingsnyje būkite drausmingi, susitvarkę ir visais atžvilgiais pavyzdingi Lietuvos kariuomenės kariai. Santykiuose su mūsų broliais vilniečiais būkite labai mandagūs, korektiški ir draugiški. Gerbkite mūsų tautines ir istorines šventoves pačiame Vilniuje. Visada reiškite rimto susikaupimo pagarbą Aušros Vartams (tuo reikalu gausite smulkesnių oficiališkų nurodymų iš Vilniaus rinktinės vado ir Vilniaus komendanto). Visur ir visada būkite tokie, kad jumis didžiutusi visi mūsų broliai vilniečiai, visa mūsų kariuomenė ir visa Lietuva.

Šį įsakymą paskelbti visiems Vilniaus rinktinės kariams, pradedant istorinį žygį į Vilnių.

(Nr. 42. Kaunas, 1939 m. spalio 15 d.)

PRIEŠ 30 METŲ VILNIUJE...

Nuotraukoje Lietuvos visuomenės organizacijų ir Vytauto Didžiojo Universiteto studentų eisena Vilniuje. Savo šešių amžių istorijoje senoji Lietuvos sostinė nebuvo mačiusi tokio didelio žmonių judėjimo, kaip tomis triumfo dienomis...

LIETUVIAI PASAULYJE

Nelaimė istiko Floridos lietuvius

Sekmadienį, spalio 12 d. Cocoa ir apylinkės lietuvių socialinis klubas surengė tradicinę išvyką. Šios išvykos pagarsėjusios savo vaišingumu ir draugiškumu. Į jas lietuviai suvažiuoja iš tolimiausių vietų. Ir šįkart atvyko lietuvių iš Lake Worth jų tarpe buvo Augūnai, Zaliai, Karpliai, taip pat vyko ir Almantai iš Hollywood, su kuriais važiavo Jono Buivydo našlė A. Buivydienė.

Vaišės ir pietūs prasidėjo apie 1 val. p.p. Darbščios šeiminkės pagamino labai skanių lietuviškų valgių, net iš 10-ties patiekalų.

Darbštus ir visų gerbiamas klubo pirmininkas Jonas Hermanas išvykos dalyvius pasveikino ir pristatė Lake Worth lietuvių klubo pirmininką A. M. Augūną. Abiejų klubų besisveikinantieji pirmininkai nufotografuoti.

Besilinkaminant ir besikalbant, daug kas nerimavo, kad svečiai iš Hollywoodo dar vis neatvyko, nors visi tikrai žinojo, jog jie -- iš Hollywoodo tikrai išvyko.

Kai svečiai ir išvykos pabaigoje nepasirodė, tada šių žodžių autorius ir Hermanas pradėjo telefonais teirautis. Sužinojo, kad važiuojančius automobiliu Almantus ir Buivydienę ištikio didelė nelaimė: katastrofoje jų automobilius apsivertė ir visi nuvežti į Stuart, Fla. ligoninę, apie 100 mylių nuo Cocoa.

Rytojais rytą grįždami namo, ligoninėje sustojame. Radome, kad sunkiausiai sužeista A. Buivydienė: jai lū-

žusl koja pačiame kirkšnyje, sulaužyti keli šonkauliai ir labai sužeista galva. Almantienė (Brooklyne gyvenusi buv. Styrienė) lūžusi ranka ir šonkauliai. Mažiausiai sužeistas ranka Almantas, gavęs pirmąją pagalbą ir ligoninėje aptvarkytas, dar tą pačią dieną buvo išleistas ir autobusu parvažiavo namo į Hollywoodą.

Kaip ilgai ir kaip pavojingai sužeistoms moterims teks būti ligoninėje, dar gydytojai negalėjo pasakyti.

Visi pramogoje dalyvavę ir abiejų klubų nariai nelaimėje labai užjaučia ir laukia, kad kuogreičiausiai pasveiktų.

A. M. AUGŪNAS

ONA STANKŪNAITĖ iš Detroito buvo viena pirmųjų moterų imigracijos tarnyboje Amerikoje. Ji pradėjo dirbti imigracijos skyriuje Detroito 1927 metais, kaip stenografė. 1944 m. buvo paskirta imigracijos inspektore ir šioje tarnyboje dirbo iki šiol. Dabar, po 44 metų tarnybos išleista į pensiją. Nuotraukoje ją sveikina jos viršininkas, distrikto direktorius, Walter A. Sahli. Ji dabar norinti parvažinėti Europoje ir kituose kraštuose. Aple Stankūnaitę rašė ir Washingtono leidžiamas imigracijos ir naturalizacijos tarnybos biuletenis.

Los Angeles, Cal.

Šv. Kazimiero par mokykla Los Angeles pradėjo sezoną su 301 mokiniu. Mokytoja 4 seselės ir 4 pasauliečiai. Lietuvių kalbą moko Ona Ražutienė. Muziką dėsto komp. B. Budrūnas. Šeštadieninėje mokykloje yra 105 mokinių. Jai vadovauja kun. Romas Kasponis.

Tėvas L. Andriekus, vykdamas į pranciškonų vienuolynų viršininkų suvažiavimą Santa Barbara, Cal., ta proga kurį laiką viešėjo ir pas Los Angeles lietuvius.

Inž. Tadas Mickus, kels metus gyvenęs Europoje, dabar įsikūrė Canoga Park.

BALFO pramogoje lapkr. 22 d. bus suvaidinta linksma J. Gliaudos parašyta komedija "Kompiutorinė santuoka". Režisuoja D. Mackia-Hienė. Vaidinimas statomas šv. Kazimiero par. salėje. Pradžia 7:30 val. vak.

Apolonija Ažuolaitienė, mirusio muziko Juozo Ažuolaitio našlė, spalio 3 d. ištekėjo už Stanislovo Pažeros.

Minės 36 m. radijo sukaktį

Seniausioji lietuvių radijo programa Naujoje Anglijoje, vadovaujama Stepono ir Valentinos Minkų, šiemet minės tos programos 36 metų sukaktį. Ta proga rengiama metinė "Miss Lithuania of N. E." rinkimai. Baliaus ir konkursas įvyks 1970 m. kovo 15, S. Bostono Lietuvių Pilečių Klubo salėje. trečiame aukšte, 4 val. p.p.

Prašoma kitų organizacijų tą dieną kitų pramogų nenginti, bet dalyvauti radijo programos sukaktuvinėje pramogoje ir kartu paminėti 36 radijo programos sukaktį.

● Bostono kolegija paskyrė chikagietį lietuvį Juozą Vilimą visuomeninių projektų skyriaus vedėju.

● J. Navackas iš Buffalo, N. Y. išvyko į Bad Nauheim, Vakarų Vokietijoje pasaulio širdies ligų centrą. sveikatos patalpyti. Rašo, kad šis kurortinis miestelis per dvidešimt metų nepasikeitęs, tik jo priemiesčiuose pastatyta daug 12-aukščių namų, atvykstantiems sveikatos leškotojams gyventi. Juos pastačius valdžia. Maistas esąs dviem trečdaliais pigesnis negu Amerikoje, bet kava vis tiek labai brangi -- pigiausioje vietoje 20 c. už puoduką.

● Ugnė Karvelytė, gimusi Noreikiškiuose, baigusi gimnaziją Tūbingene Vokietijoje, studijavusi kalbas Paryžiuje ir New Yorke. dabar dirbanti Paryžiuje kaip lietuvių, anglų, prancūzų, ispanų ir vokiečių kalbų kvalifikuota vertėja ir knygų leidyklos sekretorė, kaip prisiekusiųjų Prancūzijos vertėjų delegatė buvo pasiųsta į Leningradą. Tuo pačiu metu ten vyko Pabaltiečių poezijos vakaras, kuriame susipažino su Lietuvos poetais ir rašytojais Albinu Zukausku, Albinu Bernotu, Vytautu Rudoku, Antanu Drilinga ir Violeta Palčinskaitė. Paryžiuje ji buvo susitikusi su Justinu Marcinkevičium ir su M. Rojnkalte, kurios knygą vertime Prancūzų leidykla išleido Paryžiuje.

● K. Čibiro straipsnis -- Pasakojimas apie imperalizmus -- tilpo El Diario Espanol. Urugvajaus dienraščio spalio 2 laidoje. Jis apibūdina 1939 Ribbentropo-Molotovo sutartį pateikdamas sąmokslą dokumentaciją.

svajonėje ar tikrovėje

Visada skaniausias ir geriausias

LENKIŠKAS KUMPIS

Tobulybės simbolis, vaisius ilgo patyrimo bekonų auginime ir paruošimo būdo. Puiškus visokioms progoms.

Reikalaukite tikro, importuoto, kuris mūsų rinkoj yra žinomas pagal šią marke:

KRAKUS — ATALANTA — TALA

Knight Cap

August Traun, sav.

LIETUVIŲ RESTORANAI

UZKANDŽIAI

PIETŪS

VAKARIENĖ

IVAIRŪS

ŽUVIES

PATIEKALAI

810 Chestnut St., Philadelphia, Pa.
ir
Baltimore Pike & Providence Rd.
Media, Pa.

JUOZO BANDŽIUKO

Baras ir Restoranas

Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais -- alum, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. -- Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

KABARETAS - ŠOKIAI

110-12 JAMAICA AVE. Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. 846-9286

LIETUVIAI CHICAGOJE

Turistų iš tėvynės vis daugėja. Rašytojas J. Dovydas tįs praleido vasarą pas savo seserį Chicagoje.

Buhalterė O. Gergutavičiūtė iš Vilniaus iki Naujųjų Metų viešės pas savo tetą Cicerone, III.

V. Zalatoriaus nuotr.

KONCERTAS IR PREMIJŲ ĮTEIKIMAS

\$1500 išdalinta spalio 11 Jaunimo Centre per vieną vakarą dviejų premijų laureatams -- Lietuvių rašytojų draugijos premijos laimėtojui -- kan. M. Vaitkui ir Švietimo tarybos konkurso jaunimui laimėtojai -- D. Brazytėi-Bindokienei.

Siedu rašytojai (beje, D. Bindokienė literatūros pasaulyje, palyginus, dar ne daug pasireiškusi) paskaitė iš savo kūrybos.

Sios programos dalimi, gal būt, pačia svarbiausia, buvo solistės V. Kojelienės pasirodymas. Ji Chicago lietuviams pirmą kartą viešai koncertavo. Jai akomponavo muz. D. Lapinskas.

Ši gana įdomų vakarą surengė LB Gage park apylinkės valdyba (pirm. St. Gečas), talkinant LRD ir Švietimo tarybai.

● Dail. Mikas Šileikis buvo susirgęs operuotas, grįžo namo iš ligoninės pradeda vėl darbuotis.

● Juozas Pacevičius, elektrotechnikas, bejudamas naują mašiną elektros srovę Supreme Manufacturing Co., galingos elektros srovės vietoje užmuštas.

● Laima Plačaitė išrinkta "Folks Fair" karalaite. Parodą rengia Tarptautinis Prekybos Komitetas Chicagoje.

Po premijų įteikimo Chicagoje kalba grupė žymesniųjų tautiečių: kan. M. Vaitkus - Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos laureatas, LB Gage parko apyl. valdybos pirm. St. Gečas, solistė V. Kojelienė ir rašytoja, Vienybės bendradarbė Sonia Tomariene.

Muzikas D. Lapinskas ir solistė Valentina Kojelienė per koncertą spalio mėn. 11 d. Jaunimo Centre Chicagoje.

D. Brazytė-Bindolienė skaito savo kūrybą per premijų įteikimo vakaro Jaunimo Centre. Kartu buvo ir Kojelienės koncertas.

V. NOREIKOS NUOTRAUKOS

DĖMESIO visiems PODAROGIFTS, INC. klientams

Mes džiaugiamės galėdami pranešti, kad dėka pasitarimų, įvykusių Amerikoje su Vneshposyltorgo Prezidentu ir asmeniško vizito Podarogifts Prezidento Maurice Rifkin Maskvoje, padaryti pakeitimai ir pagerinimai, priimant užsakymus dovanoms.

1. Komisijos arba mokesčiai nebebus imami nuo dovanų gross sumos mokėtos pirkėjo, bet visi mokesčiai bus pridami prie UŽSAKYMO NET SUMOS, taip, kad nekiltų nesupratimų ar klausimų tarp Vneshposyltorgo ir gavėjo.
2. Prekių kainos yra sumažintos. Naujas kainoraštis bus paruoštas mėnesio arba dviejų laikotarpyje ir siunčiamas paprašius.
3. Iki to laiko mes prašome gerbiamus klientus, siunčiant dovanas, naudotis DOVANŲ PAŽYMĖJIMŲ — MERCHANDISE PURCHASE ORDER; tuo būdu gavėjas galės pasirinkti prekes, kurios jam patinka.

"MOSKVITCH" AUTOMOBILIO UŽSAKYMAI YRA PRIIMAMI KAIP IR SENIAU, KOL JŲ RIBOTAS KIEKIS BUS IŠNAUDOTAS.

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis į mūsų prisijungusias firmas ar jų skyrius:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45 St., New York, N. Y. 10036 — Tel. (212) 245-7906

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106 — Tel. (215) 925-3455

PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019 — Tel. (212) 581-7729

arba tiesioginiai

PODAROGIFTS, Inc.

220 PARK AVE. SOUTH
NEW YORK, N. Y. 10003

Tel: 212 -- 228-9547

Į Vilnių

Atkelta iš 1 psl.

parodęs labai daug nuoširdžios simpatijos mažajai Lietuvai.

Tokiu būdu, Urbšio nuomone, Lietuvos sienos su Sovietų Sąjunga galėsiančios būti pataisytos.

Dėl Lietuvos rytų sienų netikslumo, be abejonės, mes negalime kaltinti Urbšio. Jis, kaip Lietuvos delegacijos galva, padarė viską, kas tose sąlygose buvo galima padaryti.

Imk tai, ką tuo tarpu gali gauti. Tai sveiko proto balsas.

Pavojus Lietuvai?

Ar dabartinė sutartis su Maskva gali būti pavojinga Lietuvos nepriklausomybei?

Tai atviras klausimas, į kurį turėtumėte patys taip pat atvirai atsakyti. Bet pirma, negu į šį klausimą bandysime atsakyti, tarstelkime žodį apie tą sutartį, kurią neseniai Lietuva pasirašė. Pagal tą sutartį, pasirašytą penkiolikos metų terminui, Sovietų Sąjunga turės teisės laikyti Lietuvos 20 tūkstančių kariuomenės. Einant ta sutartimi, Lietuva, Sovietų Sąjungos padėdama, turi pastatyti tvirtoves visu savo vakarų pasieniu. Sutartis garantuoja Lietuvos neliečiamybę ir jokių būdu neleidžia didžiajam rytų kaimynui kištis į jos vidaus reikalus.

Jeigu laikysis sutarties

Vienas italų laikraštis, rašydamas apie Sovietų Sąjungos planus Pabaltijo valstybėse, šitaip pastebėjo:

"Lietuva gavo Vilnių, o Sovietų Sąjunga—Lietuvą."

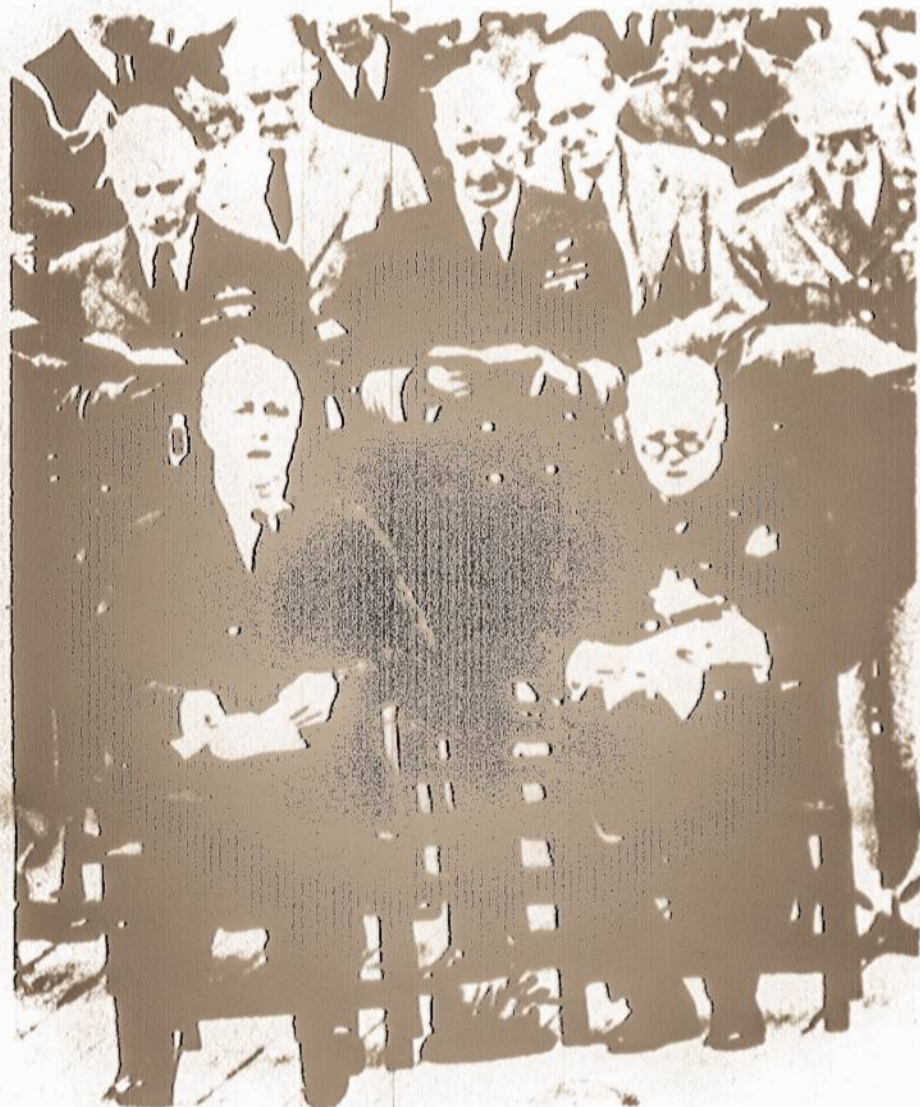
Deja, reikia pasakyti, kad tą patį sako ir mūsų kai kurie laikraščiai Amerikoje. Kiek šiose nuomonėse yra tiesos, tuo tarpu nesimame spręsti. Bet, kitapus vertus, jeigu Sovietų Sąjunga iš tikrųjų būtų norėjusi pavergti Lietuvą, tai, rodos, ji būtų galėjusi padaryti ir be Vilniaus gražinimo. Jeigu Vilnius buvo ta meškėrė, ant kurios Lietuva turėjo užsikabinti, tai reikia pasakyti, kad Stalinas—blogas meškėriotojas. Jeigu Vilnius—Stalino meškėrės kabliukas, tai kodėl jis ant jo neužmovė dar Gardino, Švenčionių? Tada Lietuva būtų dar godžiau griebusi ir... "paspringusi." Kodėl Sovietų Sąjunga gražino tik grynai etnografines (ir tai dar ne visas) sritis?

Jeigu tik Sovietų Sąjunga laikysis sutarties, tai Lietuvai, jos nepriklausomybei, negresia joks pavojus.

Tokios buvo J. Tysliavos pastabos 1939 m. spalio mėn., kai visi lietuviai džiūgavo atgavę senąją Lietuvos sostinę Vilnių. Bet neilgai džiūgavo, nes vos aštuoniems mėnesiams praėjus Tarybų Sąjunga jokių sutarčių su Lietuva nesilaikė. Išsipildė ir to italų laikraščio pranašavimas.

"SPALIS MASKVOJE". Taip Winston Churchill apibudino jo susitikimą su Stalinu 1944 m. Sėdi iš k.: Tarybų S-gos užsienio reikalų ministras Molotov, JAV ambasadorius A. Harriman, Churchill, Stalinas ir Britų užsienio reikalų sekretorius A. Eden. Churchillio tikslas, kaip jis atsiminimuose yra parašęs, "gelbėti" kas dar buvo įmanoma, ir iki 1944 m. spalio mėn. maža kas Rytų Europoje beliko palikti Vakarams, kas jau nebūtų įjungta į Tarybų S-gos ribas ar jos sferą.

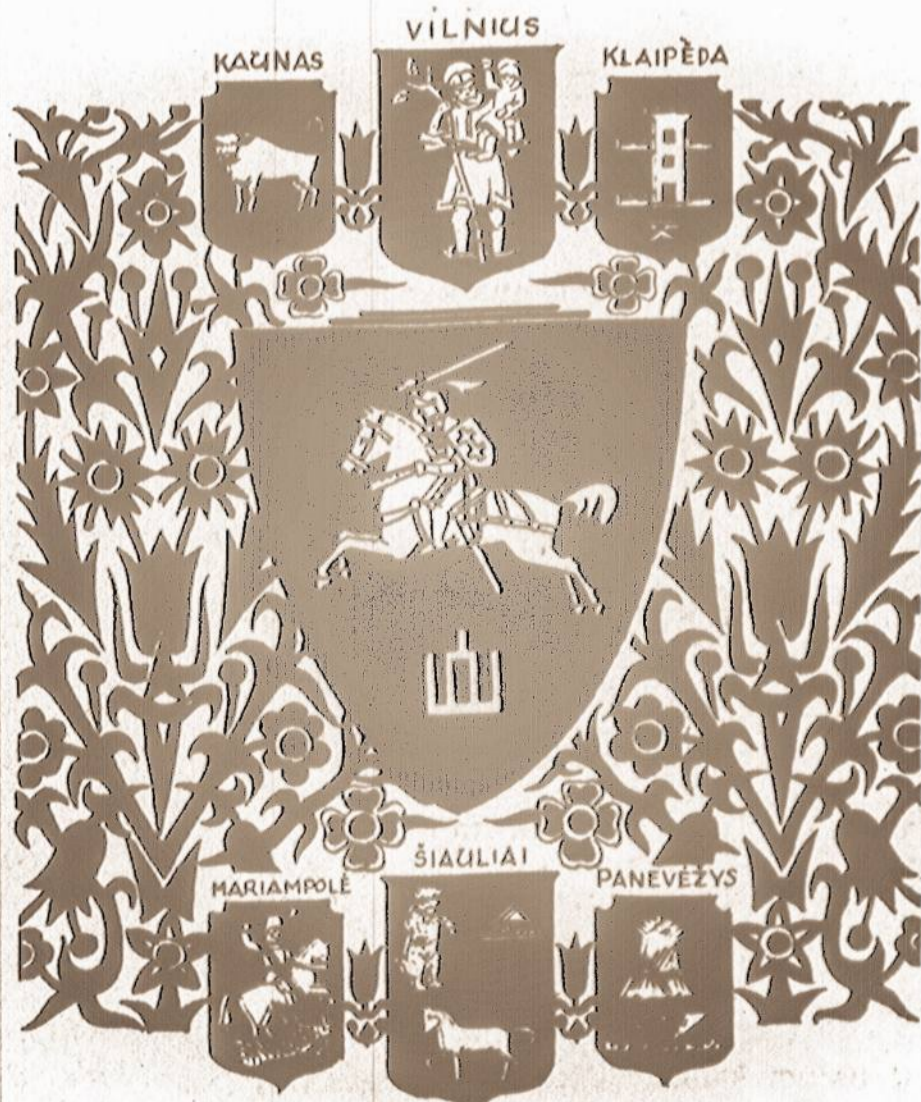

JAV Prezidentas Roosevelt ir Anglijos Churchill vieno susitikimo metu, skelbia Atlanto Chartą, užtikrinant laisvę ir nepriklausomybę visoms tautoms...

LITUANIUS

THE LITHUANIAN QUARTERLY

1969 Vol. 15, No. 1

Taip atrodo vėliausio Lituanus numerio viršelis, kuris kai kuriems mūsų bendradarbiams patinka, o kitiems - ne.

mes

Atkelta iš 4 psl.

Įdomu, kad prof. Hōlborn savo tautiečių elgesio priežastį linkęs ieškoti dvasinėje, ne medžiaginėje srityse. Sako, tauta panoro ne tik atrodyti stipri bei galinga, bet ir turėti tikrą galios ir stiprumo įrodymų.

Šios puikybės norą vokiečių žydas poetas Heine pabrėžė poemoje "Vokietija, tai žiemos pasaka", kurioje skundėsi, kad anglai, prancūzai ir rusai praeitame šimtetyje turėjo apčiuopiamų galios įrodymų, o vokiečiai pasaulyje tegarsėjo savo filosofijomis.

*****

Todėl Fricas ir panoro pasaulyje pagarsėti savo galinga kariuomene, laivynu, kolonijomis ir politinio smuiko grojimu. Istorikas Fischer tą norą savo puikiu istoriniu veikalu pavadino Griff nach Weltmach (Užsimojimas pasaulį valdyti). Šio istoriko iškeltieji vokiečių planai pirmojo pas. karo metu Lietuvai neseniai buvo Vienybėje nušviesti. Dar žiauresni planai buvo daromi Hitlerio vokiečių.

*****

Ar dar vokiečiai mėgins tretį kartą užsimoti pasaulį valdyti? Jei tą darys, tai, be abejo, turės akyje ir lietuvių tautą. Ką su ja panorės daryti? Didrusiai siekia lietuvius padaryti didrusiais, vokiečiai—vokiečiais. Ar juose kada nors atsiras žmoniškesnės politinės doros, siekti lietuvius padaryti gerais kaimynais ir draugais?

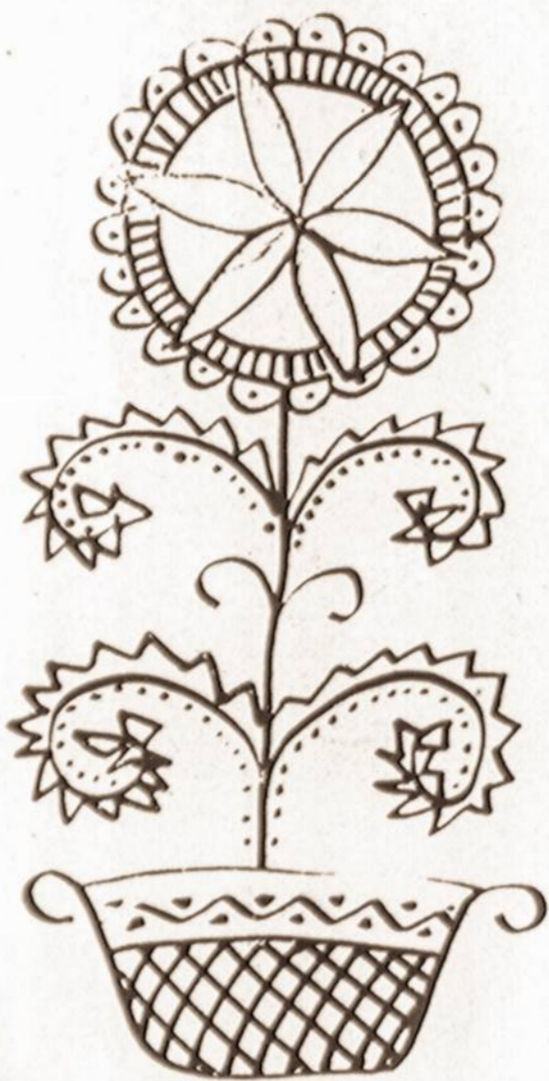
Nuo 1934 metų tremtiniu profesorium Yale u-te dėstęs ižymus vokiečių istorikas Hajo Holborn (jis šiemet mirė pensininku vakarų Vokietijos sostinėje) parašė trijų tomų Vokietijos istoriją, kurios pirmasis tomas pasirodė 1959 m., o trečiasis šiemet, pavadintas A History of Modern Germany, 1840-1945. Šį laikotarpį lietuvių tauta gyveno, pirma, padalinta tarp vokiečių ir didrusių, po to, vokiečių okupuota, nepriklausoma, didrusių okupuota, vokiečių okupuota ir vėl didrusių įjungta į Tarybų S-gą.

*****

Pavėluotas pirmas 1969 metų Lituanus numeris, atrodo, po 15-kos metų bandymų, galiausiai rado sau tinkamą viršelį—spalvotą, simbolingą ir akiai patrauklų. Leidinį suredagavo prof. A. Klimas ir K. Skrupskelis, viršelį paruošė Povilas Kaupas.

Gaila, kad turinys maža patrauklaus teduoda amerikiečiui skaitytojui. Geriausias, tai Raphaelio Sealey vertimas Putino eilėraščio Mortuos Voco. Redakcijai nepavykus sumedžioti originalių raštų, pakartojamas iš knygos Lithuania Under the Soviets prof. Vardžio straipsnis apie partizanus Lietuvoje. Ta pačia tema ir Jankaus dramutė On the Blade of a Knife. Šio numerio viršelis puikus, vidurys—tuščias.

A New and Important Book

THE LITHUANIAN WOMAN

PUBLISHED BY THE FEDERATION OF LITHUANIAN WOMEN'S CLUBS.

Review by Demie Jonaitis

This elegant little volume, edited by Birute Novickiene with the assistance of Irena Banaitis and Maria Noreika, will enchant some readers and irritate others.

In seven chapters, it traces the social role of Lithuanian women in legend, early history, the 1795-1918 period of czarist oppression, the 1918-1940 period of national independence, the Soviet occupation, the interim of exile and emigration, and — most important of all — the current bee-hive activity of the Federation of Lithuanian Women's Clubs in the United States, South America, Europe and Australia.

The purpose of the book is to present a panegyric to the present-day flowering of Lithuanian womanhood in the confines of the Federation. Some accomplished members will undoubtedly smart because they are not identified by name; but there are seventy-four glossy photographs of groups and individuals to reassure us the book will sell.

Moreover, the book is a success in its own right. Its purpose is clear. Its material, selected to support its purpose, is logically and succinctly presented in the limitations of its framework.

But one must ask — why was it necessary to publish this book in English?

There is, then, a second purpose. The Federation ladies feel they need recognition from the English-speaking world.

An American reader, however, is historically unprepared to identify with the Lithuanian experience and he is psychologically unprepared to warm up to power-bent nationalistic clubwomen. What is clear to a Lithuanian, is not necessarily clear to an American. He is in foreign waters. He must be carefully directed towards understanding.

When he reads the first chapter about our legendary women, those "sublimated examples of heroic Lithuanian maidens", he is intrigued by:

"Since time immemorial, Lithuanians have had their ideal of womanhood..."

This is a universal quest. But when he tries to find a relationship between the spiritual values of current Lithuanian clubwomen

BIRUTE NOVICKAS - THE AUTHOR

with those of their prototype — their admitted model — Živilė, he is likely to ask some embarrassing questions.

Živilė, he reads, was a princess of Naugardukas whose father "would not permit her a lover of lower rank. The lover, however, was determined to free her from her father's clutches and with a band of Ruthenians forced his way into the castle. But Živilė's loyalty to her father and his people was stronger than her love for the swain. She stabbed her would-be rescuer and rallied the men-at-arms of the castle to repel the invaders. After the rout of the enemy, Živilė stabbed herself to death, to atone for the strife she had caused..."

To give up a lover for the love of one's father and people is a sacrifice as meaningful to the nationalistic Lithuanian Federation clubwoman as it was to Živilė. But how can an American reader, so cocksure of his freedom-crazed country on which no bomb has fallen, warm realistically to the problems and decisions of Lithuanian women?

He will ask:

Why is the Federation lady contemptuous of a lover "of lower rank" — in democratic United States?

She loves her father more than her "swain"? She needs psychiatric help?

She stabs her "would-be rescuer"? Is she pagan or Christian?

Causing strife today, she is stabbing herself to death "to atone for the strife"?

Such questions are culturally American. They force clubwomen into areas of psychology and philosophy, to which their little book makes no claims or pretenses.

For the sake of any similar book to be written in the future, let us examine how such a book could have involved the American reader first in a universal human experience, then the Lithuanian experience, and forestalled alienation. The mechanics of such involvement are common knowledge to any competent American teacher.

Limiting ourselves to one example, let us see how the book could have involved the American reader in Lithuanian problems through the Daina, our folksong which it is said was created primarily by women.

The book describes the Daina in a way which precludes the possibility of the reader's identifying with Lithuanians as a live people. He feels lost in fragments of time and history and space.

Unfortunately, when he turns to samples of the Daina in the appendix, he finds little in the appendix, he finds little in the translations that is memorable as poetry. Typographical errors distort some translations, such as:

"Rise, mother sun, rise!
So small, we shepherds,
and short, our jackets
of fur. We are so cold,
so cold."

This is a deeply touching Daina; but how can an American sympathize with Lithuanian "cold" when he must struggle with "shepherders"?

And, most unfortunate of all, he finds nothing in the selections of Daina which reveals to him the universality of the values represented in the Daina which, free from the labels imposed by organized religion, ideology and politics, exudes the will to live a good life and asserts common man's instinctive love of nature, work, humanity, morality, humility and equality...

This is what Lithuanian women with their folksongs — generation after generation — through periods of vicious oppression and genocide — transmitted to their children. The Daina has functioned as a force in our survival as a people. It is practical, it is simple, it is honest, it is spiritual...

If an American reader were sensitively introduced to our Daina, he could not but identify with its universal essence of humanity. He would understand the Lithuanian experience as a human experience. The Daina, presented to the American reader in terms of his own problems and longings, would bring our Daina right home, into every American's kitchen — and library.

Lithuanians, — having lost their homeland — do not know how to "bring home". The Federation clubwomen have turned their backs even on the home of their fathers and people. This becomes embarrassingly obvious when their book, after its eulogy on the Daina, discusses the evolution of Lithuanian music:

"The Lithuanian woman sang in private and she sang in public. In 1933 the Women's Song Festival in Kaunas featured a women's chorus of three thousand voices... From the desire to sing sprang the need for a national opera, and on December 31, 1920, the Lithuanian Opera gave its "first performance. The production was La Traviata..." "This work came to be practically adopted as the country's national opera and was the invariable choice for every New Year's Eve at the Kaunas opera house..."

A national opera? La Traviata? What, the American reader must ask, has happened to the stalworthy Živilė? The nationalist?

Compounding the irony, the Federation publication remains silent about the national musical creativity today behind the Iron Curtain. It ignores the evolution of national opera in Lithuania. Despite the occupation composers are composing (creating) and women are singing of freedom in their own fashion.

The Federation, with its militant resistance to the Soviet regime, refuses to recognize the valiant musical creativity of its own people behind the Iron Curtain. The clubwomen regard current Lithuania as a silent graveyard — without the potential of resurrection, except through the help of the Federation.

Perhaps, all said and done, such resistance is necessary. But it is not Christian. It is self-amihilating.

This brave little book, however, with its expensive glossy paper and over-casual folk-illustrations by Jurkus is a testimonial to the cohesiveness of Lithuanian clubwomen in exile and their determination to fight for the "freedom of the fatherland"...in their own fashion.

The story encompasses legend, romance and history.

It is difficult, at time, to discern where legend and romance end and where history begins.

THE LITHUANIAN WOMAN

AS AN EXILE
AND
AN EMIGRANT

Dr. Marija Žilinskas, the first President of the Lithuanian Women's Representation (1947-1949), also the first President of the Baltic Women's Council (1947-1948).

Members of the Lithuanian Women's Club in N.Y. at a meeting held in honor of Mrs. B. Novickis, on the occasion of her 65th birthday in January, 1964.

At the reception at the Lithuanian Legation, Washington, D.C. L. to r.: Ligia Bieliukas, Bronė Tautvila, Irene Carroll, Chairman of the GFWC Council of International Clubs, Ona Kajeckas, wife of the Lithuanian Charge d'Affaires, Marie Noth, Gražina Grinius, and Vincė Jonuška-Leskaitis.

L. to r.: Mrs. Emilia Jurkus, President of the Club in Canada, Mrs. Vincė Jonuška-Leskaitis, Vice-President of the FLWC and Mrs. Ligia Bieliukas, President of the FLWC, New York, N.Y. (1965).

Lithuanian folk art exhibit held in 1954 at the Free Public Library, Paterson, N.J., organized by the Lithuanian Women's Club of Paterson. From l. to r.: O. Kundrotas, member of the club, M. Saulys, demonstrating the weaving of sashes (juostos) with a small loom and I. Keraitis, President of the club at the spinning wheel.

Su filmų aparatu po pasaulį

W. RASK - RASČIAUSKAS

Prieš kuri laiką Vienybė išspausdino Lietuvos žurnalistų P. Kėžinaičio straipsnį, kuriame autorius kvietė visus lietuviškojo kino darbuotojus padėti jam surinkti duomenis apie tai, kas Amerikos lietuvių buvo nuveikta kinematografijoje iki šiol ir kas daroma šioje srityje dabar. Mano nuomone, toks noras kaupti medžiagą apie tai, ką lietuviai yra nuveikę, yra sveikintinas, patriotiškas, ir mes visi, gyvenantys įvairiuose pasaulio kampeliuose, turėtume teikti tam darbu paramą ir tuo pasitarnauti mūsų kultūros istorijai.

Apie save rašyti ir kalbėti yra nekuklu, tačiau prie dokumentinės kinematografijos ir aš esu pirštus prikišęs. Per daugelį metų mano filmų archyve susikaupė daugybė kino juostų, kurių ilgį būtų galima matuoti dešimtimis mylių. Esu išvažinęs visus pasaulio kampelius, visus žemynus (išskyrus Antarktiką, į kurią žmonės kol kas keliauja tik mokslo tikslais), ir dabar man būtų sunku pasakyti kurioje pasaulio valstybėje nesu dar buvęs (o kitose esu buvęs ir po keletą kartų), ir visur keliu nesiskirdavau su kino kamera.

Taigi, mano filmuose susikaupė daugybė puikių keliuonių vaizdų, užfiksuota įstabių gamtos kampelių, miestų, architektūros ir mano paminklų.

Visur, kur tik keliau, stengiausi užfiksuoti vietos gyventojų papročius, kultūrą ir buitį. Daugelį savo filmų juostų operatoriaus darbo požiūriu laiku pavykusiomis, ir iš visų mano filmų susidarytų gražus keliuonių almanachas.

Esu matęs prieš karą Lietuvoje išleistas Mato Šalčiaus knygu "Švečiuose pas

40 tautų". Aš galvoju kada nors, radęs atliekamo laiko, sudaryti savo kino keliuonių almanachą, kurį būtų galima pavadinti mažų mažiausiai "Švečiuose pas 80 tautų".

Visur, kur tik esu keliau, - Pietų Amerikos ar Afrikos džiunglėse, Meksikos prerijose, Australijos miestuose ir Okeanijos salų kaimeliuose, - esu sutikęs plačiai po pasaulį išsišlakstiusių lietuvių. Juos ir susitikimus esu taip pat nufilmavęs. Tie dokumentiniai kino kadrai yra man ypač brangūs, nes labai malonu svetimoje tolimoje šalyje susitikti tautietį, pasišnekėti savo gimtąja kalba, sužinoti jo likimą. Kai kurių iš mano sutiktų lietuvių jau nėra gyvųjų tarpe. Iš tokių kino kadru manau sumontuoti atskirą filmą apie lietuvius.

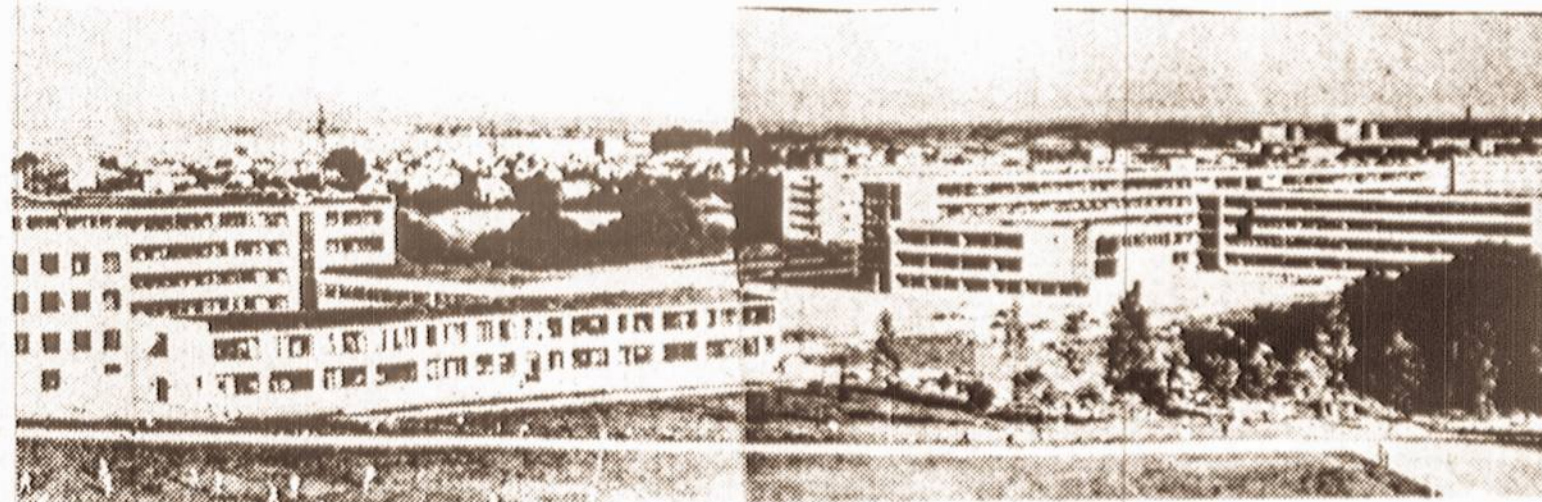
Su kino kamera nesiskiriu jau daug metų ir namuose. Tarp mano kino juostų yra ir tokių, kuriose jau nuo 1940 metų yra įamžintas Chicago lietuvių gyvenimas, - gegužinės, įvairios šventės, kultūriniai renginiai, piknikai.

Iš lankymosi Lietuvoje taip pat esu parsivežęs nemažai įdomių kino juostų. Pastaruoju metu stengiausi kiek galima daugiau, dalyvauti Amerikos lietuvių kultūrinuose rengimuose ir juos nufilmuoti.

Nesu didelis gobšas ir nemanau tuos visus dalykus laikyti tik sau pasižiūrėti. Norėčiau, kad tie filmai būtų prieinami tiems, kas tuo domisi. Tačiau laiko stoka, darbas (turiu turistinę firmą), be to, nuolatinis noras ir toliau keliauti, neleidžia atsidėti turimos medžiagos sutvarkymo darbu. Bet aš manau, kad galėsiu savo sumanymus iki galo įgyvendinti.

W. Rask-Rasčiauskas, didelis keliautojas ir filmuotojas, savo filmų aparatu įamžina lietuvišką gegužinę Chicagoje. E. Šulaičio nuotr.

Naujieji pastatai Kaune.

EVERYTHING IS GOING UP!

... cost of living
... homes
... taxes
... tuition

Everything is sky-rocketing!

So are your earnings at Liberty Federal Savings

5% You can now enjoy higher earnings on a **90-DAY NOTICE** Passbook Savings Account

START EARNING DIVIDENDS IMMEDIATELY

5 1/4%
PER YEAR

on a minimum \$5,000 Savings Certificate. Additions can be made in multiples of \$1,000. Dividends payable quarterly, can be credited to a Savings Account or mailed to you.

5.35%
PER YEAR

on a minimum \$5,000. Saving Certificate when dividends are left to be compounded quarterly.

4 1/2%
PER YEAR

On Regular Savings. Dividends payable twice a year, calculated on a daily basis, from day of deposit to day of withdrawal.

In Appreciation, you may choose any one of a dozen, useful, valuable Gifts

Enrich Your Life by Saving at

Liberty Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

Main Office
202 N. BROAD ST.
LO 7-1480

Branch Office
STENTON AVE. & DUVAL
LI 8-3900

Branch Office
1625 WADSWORTH AVE.
CH 8-5300

HORN DENTAL LABORATORIES

APTARNAUJA NEW YORKA,
77-20 101st Avenue
Ozone Park, N. Y. 11417

Tel. VI 5-7730

Kalba lietuviškai

PETER'S Bar & Grill

Sav. PETRAS KADAS

Jauki vieta įvairūs gėrimai.

Graži salė pobūviams bei susirinkimams.

KVIEČIAME IR LAUKSIME JŪSŲ ATŠILANKANT

459 Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas:
EVERgreen 4-8698

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

NEMUNAS ATŽYMĖJO STEPĄ BUTAUTĄ

Kaune išeinantis, bet užsienyje mažai matomas Nemuno žurnalas, 1969 m. Nr. 3. atžymėjo žymų krepšinio veteraną Stepą Butautą. Čia rašoma: "Ant stalo olimpiados dalyvio bilietai, Melsvame -- 1952 m. Helsinkis. S. Butautas -- TSRS rinktinės žaidėjas. Rausvame -- 1958 m. Meksika. S. Butautas -- Kubos rinktinės treneris. Sešiolikos metų skirtumas -- nemaža gyvenimo atkarpa. Daug pergynimų, esminių pasikeitimų... Ką primena Helsinkis? Pirmasis tarybinio sporto debiutas olimpinėse žaidynėse ir pirmasis triumfas. Pirmieji Lietuvos sportininkų olimpiniai medaliai -- "sidabrą" iškovojo S. Butautas, J. Lagunavičius, K. Petkevičius (S. Stonkus buvo atsarginis). Stepui ypač atmintinos rungtynės su olimpiados čempionais -- amerikiečiais. "Ketvertukas" šiame susitikime pelnė daugiausia -- 16 taškų..."

Minimo straipsnio pabaigoje, jo autorius R. Klauė rašo:

"Šiandien Stepui sunku suskaičiuoti visus apdovanojimus ir titulus... Nusipelnęs kūno kultūros ir sporto veikėjas... O mes pridursime -- visų pagarbą draugiškumu, kuklumu, šiltais jausmais ir optimizmu nusipelnęs žmogus".

Kauno Žalgirio moterų rankinio komanda pradėjo žaidimus dėl Europos rankinio taurės, kurią jos buvo išsikovojusios du kartus iš eilės. Šiose varžybose dalyvauja 16 Europos komandų. Pirmame susitikime lietuvaitės susikibo su Zagrebo Lokomotyvo sportininkėmis.

Kaunietė Sidagytė dalyvavo Europos akademinio plaukimo pirmenybėse Austrijoje kur ji vienvietė valtimi iškovojo Europos čempionės vardą. Sugrįžusi iš ten, ji rungtis Sov. Sąjungos pirmenybėse, kur taip pat iškovojo aukso medalį.

AMERIKOS LIETUVIAI SPORTO VETERANAI SUSITINKA CHICAGOJE

E. Šulaičio nuotr.

Iš kairės: H. Petraitis - Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės Tautinėje Olimpiadoje Kaune kapitonas, E. Bložytė - aukso medalių laimėtoja Tautinėje Olimpiadoje Kaune ir F. Kraučūnas, Lietuvos krepšinio rinktinės kapitonas.

Lietuvos tenisui 50 metų

1919 metais Lietuvos Sporto Sąjunga (LSS) įsteigė teniso sekciją, tad šiomet Lietuvos tenisui sueina 50 metų. Tačiau pirmasis oficialus teniso turnyras įvyko tik 1921 m. Kaune ir jį laimėjo A. Kasperaitis, šiuo metu gyvenantis Kaune. Tais pačiais metais LFLS surengė tarptautinį turnyrą, kuriame nugalėtoju išėjo tas pats Kasperaitis. 1924 m. įkūrus Kauno Teniso Klubą (KTK) tenisu susidomėjimas žymiai pakilo ir netrukus žaidėjų ten buvo priskaityta iki 70. Ši sporto šaka dar labiau subužėjo, kuomet 1930 m. buvo sukurta Lietuvos Teniso Sąjunga, kuri surengusi eilę tarptautinių turnyrų. Po karo, tenisu, kaip ir kitomis sporto šakomis, susidomėjimas dar labiau paauogo.

CHICAGOS FUTBOLININKAMS NESISEKA

Chicagos Lituanicos futbolininkams, po pirmųjų kelių neblogo sužaistų pirmųjų rudens rato pirmenybių rungtynių atėjo "juodos" dienos ir jie praktiškai neįveikė rungtynes iš eilės. Sparta, kuri susižvejojo daug profesionalų žaidėjų, mušė lietuviams atskaitė net 7:0, silpnoka lenkų Lithenings vienuolikė nuskrūdė 3:1, o ukrainiečių Wings komanda su lietuvių gynimo pagalba užmetė 2:0. Tai nėra džiugios naujienos chicagiečiams, kurie dalinai ir patys kalti dėl tokio pasirodymo. Pavyzdžiui į rungtynes prieš lenkus mušė stovė po iki ryto trūkusto išleistuvių ballaus į Angliją grįžtančiam futbolininkui A. Paruliui. Ką gero galima laukti iš žaidėjų, visą naktį ballavojusių, parodo rungtynių pasekmė.

ADVOKATAS

C. A. VOKET

(VOKIETAITIS)

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.

Telefonas: Newton 9-6620

WHITE HORSE

Tavern

SUMODERNINTAS

Vėsinamas

BARAS IR RESTORANAS

Duodami polaidotuviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

CALL US FOR LIQUOR CUT RATE

SAVE ON YOUR FAVORITE BRANDS

GOLDSTEIN Liquor Store

DOMESTIC & IMPORTED WINES & LIQUORS

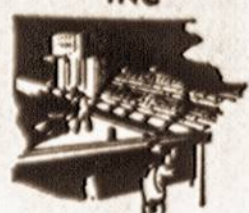
FOR DELIVERY PHONE
VIRGINIA 9-7669

NEAR FOREST PARKWAY

8427 JAMAICA AVE WOODHAVEN, N. Y.

SERV-WELL ROOFING CO.

INC

DENGIA STOGUS IR METALU APGAUBIA
KAMPUS IR KRAŠTUS

STOGE ĮRENGIA LANGUS

ATLIEKA ŠKARDOS, DERVOS, SLEITO, TILE,
SHINGLE ROOFING. GAMINA ASBESTO
ASFALTO SIENAS

VI 6-9519 ir VI 8-3800

77-20 101st AVE., OZONE PARK

Frank Brukas kalba lietuviškai

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir
visais reikalais kreiptės!

REAL ESTATE & INSURANCE

John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės
valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas

Virginia 6-1800

Mirė Juozas Smitrus

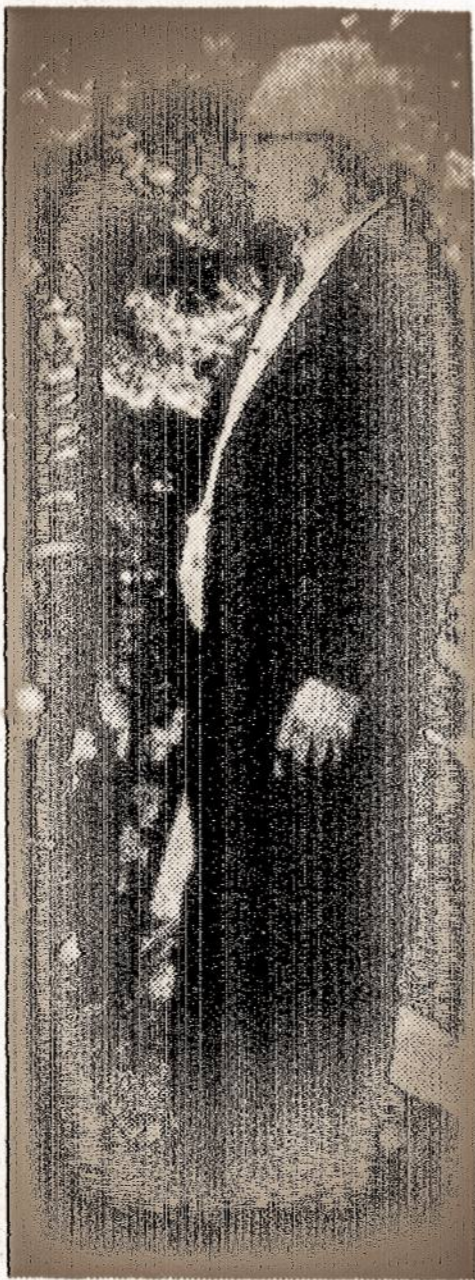
Tik šiomis dienomis Elena Smitrienė mums pranešė kad po ilgos ligos rugpjūčio 31 d. mirė jos mylimas vyras Juozas Francis Smitrus. Palaidotas šv. Petro kapinėse New Brunswick, N. J., greta savo sūnaus Juozo, mirusio 1945 m. sausio 10 nuo bado ir kankinimų, kai II Pas. karo metu patekvo kiekvių nelaisvėn.

Be žmonos Elenos, velionis paliko dukrą Reginą, talentingą muzikę.

Velionis savo laiku vadovavo lietuvių skyriui Baltic American Steamship Lines. Bendrovei užsidarius, buvo pakviestas Vieniybės leidėjų tvarkyti laikraščio biznio reikalus. Vieniybėje dirbo iki 1940 m. Iki pat mirties buvo nuoširdus Vieniybės rėmėjas ir skaitytojas.

1963 m. lankėsi Lietuvoje ir ta proga Rusų kapinėse Vilniuje aplankė Juozo Tysliavos kapą.

Liūdinčiai žmonai ir dukrai reiškiami giliausia užuojauta.

Velionis Juozas Smitrus apsilankymo metu Vilniuje 1963 m.

Jis kilęs iš patriotingos lietuvių šeimos. Jo motinos tėvai buvo Juozas Bellavičius ir Elena Kazokaitytė. Jie 1831 m. buvo lietuvių sukilėlių globėjai. Globojo ir vadovė Emilija Pliateraitė, pralaimėjusią kovas ties Šiauliais ir pasitraukusią į užnemunę. Kai sirgdama sustojo Justinavos dvare ją seilis Billavičius slaugė ir mirusią palaidojo.

J. LATVIS

J. Latvis, 77 m. amžiaus mirė Worcester, Mass. spalio 6. Palaidotas Notre Dame kapinėse. Liko žmona Marijona ir dvi dukterys: Nellie Hyland ir Ruth Flaming. Lietuvoje liko brolis ir dvi seserys.

Mirė Muzikas

K. Kavaliauskas

Sidney, Australijoje rugpjūčio muzikas Kazimieras Kavaliauskas, apie kurį nepaprastai plačiai rašė vietos lietuvių spauda. Jis buvo pilnai įsisaugojęs žmogaus priklausomumą lietuvių tautai, pasiūventęs mokytojas, kultūrininkas. Australijoje gyveno 20 m. Palaidotas Rockwood kapinėse, palaidint 500 žmonių miniai. Buvo 66 m. amžiaus.

Liko žmona Ona ir duktė dr. Rūta Kavaliauskaitė.

KALIFORNIJOJE MIRĖ ŠIMKIENĖ IŠ NAUJOSIOS ZELANDIJOS

Los Angeles, Cal. spalio 12 d. staigiai mirė Marija Ona Šimkienė, 57 metų amžiaus, atvykusi gydytis iš Naujosios Zelandijos. Gyveno Santa Monica, Cal. Liko sūnus M. Palubinskas. Spalio 18 d. iš šv. Kazimiero palaidota šv. Kryžiaus kapuose, L. A. Jos laidotuviams daug rūpinosi p. M. Markaitis ir kun. F. Gureckas, Lietuvos Dukterų Draugijos įkūrėjas ir dvasios vadas. Velionė buvo šios draugijos pirmininkė. Los Angeles gyvena ir velionės dvi sesutės p. Alminienė ir Lukšienė.

E. Kučiūnienė

Elena Kučiūnienė, muz. Aleks. Kučiūno žmona, seniau gyveno Los Angeles, sulaukusi 57 metų amžiaus, spalio 8 d. mirė Seattle, Wash. Laidoti buvo atvežta į Los Angeles, kur po gedulingų pamalių, spalio 13 čia buvo ir palaidota. Į laiduves iš Chicago buvo atvykę Tėv. B. Markaitis ir kun. F. Gureckas, Lietuvos Dukterų Draugijos įkūrėjas ir dvasios vadas. Velionė buvo šios draugijos pirmininkė. Los Angeles gyvena ir velionės dvi sesutės p. Alminienė ir Lukšienė.

MUZIKAS K. KAVALIAUSKAS

Prel. Kelmelis

Prelatas Ignacijus Kelmelis, miręs spalio 7 d. šv. Jokūbo ligoninėje, Newark, N. J. Ilgus metus buvo Newarko lietuvių parapijos klebonu. Buvo gimęs 1882 m. liepos 30 d. Navikų kaime, Kapčiamiesčio valsč. Lazdijų-Seinų apskr.

VYT. BELECKAS
Savininkas

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn, 27, N. Y.
Tel. Evergreen 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas pfeinama kaina.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.
Telefonas: DEwey 4-5136

Charles J. Roman Funeral Home

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

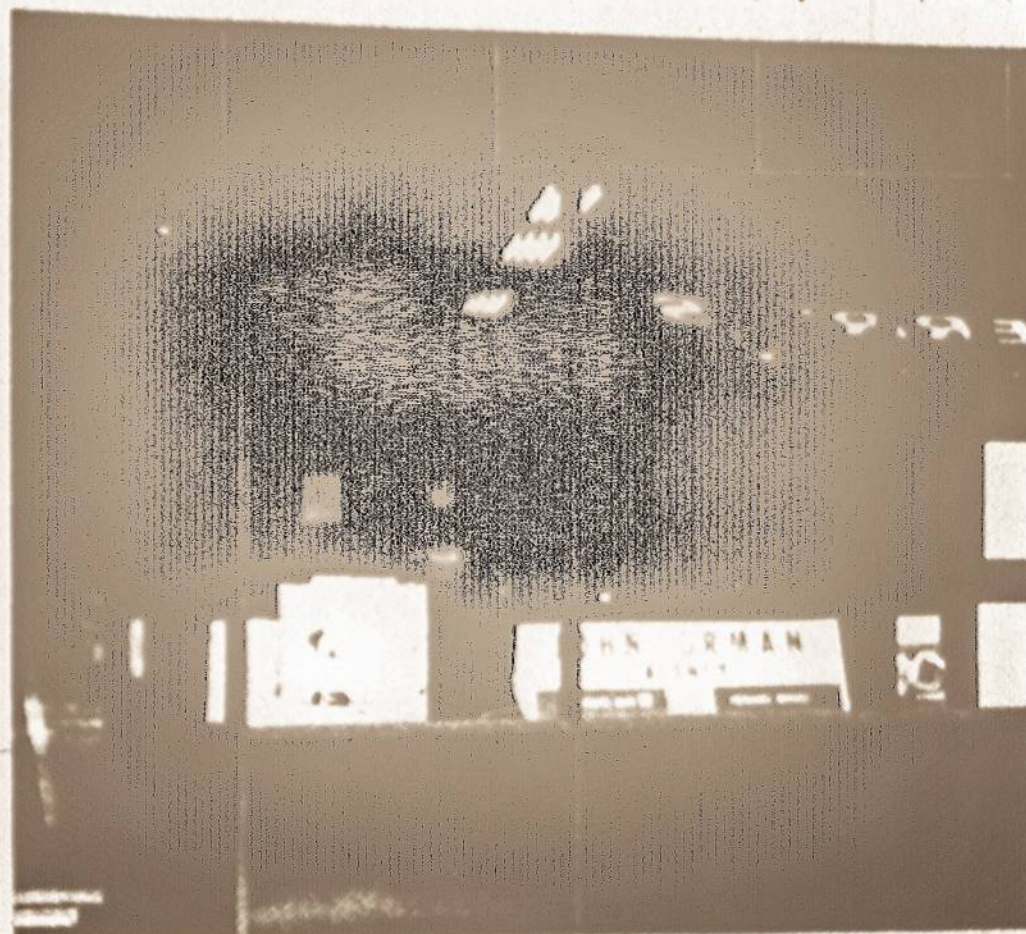
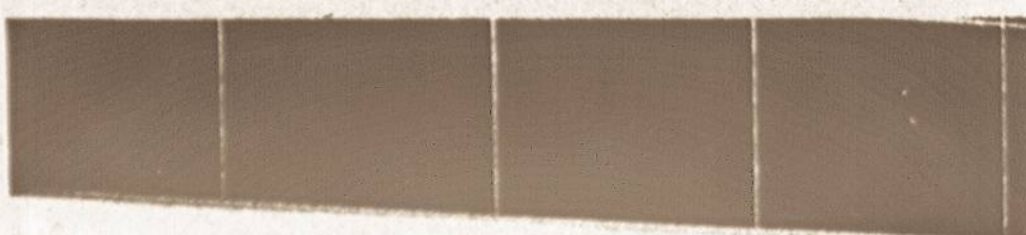
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

- KĘSTUTIS ČIZIŪNAS pradėjo eiti Pavergtųjų Europos tautų spaudos ir informacijos vedėjo bei redaktoriaus pareigas New Yorke, kurias pirmiau ėjo dr. Algirdas Budreckis, o dabar prisiėmęs eiti SLA Centro sekretoriaus pareigas.
- ONA JANUŠIENĖ iš Woodhaven, N. Y. spalio 20 d. išskrido į Lietuvą paviešėti pas savo dukterėčią Oną Tučaitę, dėstantią chemiją Politechnikos institute Klaipėdoje.
- EUFROZINA MIKUŽIUTĖ, SLA išdininė, gyvenanti Fort Lee, N. J., buvo išvykusi į Bostoną ir dalyvavo S. Michelsonui ir V. Anestai LDD 21 kp. surengtam pagerbimo pobūvyje.
- MAIRONIO MOKYKLOS 20-ties metų sukakties proga įvyks pagerbimas gruodžio 6 Sayeva salėje, Brooklyne.
- DAIL. ALBINO ELSKAUS kūrinių paroda įvyks gruodžio 6 ir 7 Knights of Columbus salėje, Woodhaven, N. Y. Rengla Kunigaikštienės Birutės moterų draugija.
- IEVA TREČIOKIENĖ, Veronika Budreckienė, Marijona Katilienė, Ella Abrolat, Emilija Sinušienė, Helena Zedar, Alice Koehler italų laivu SS Raffaello išplaukė į Viduržemio jūros uostus: Ispanijoje, Kanarų salose, Italijoje, Prancūzijoje, Portugalijoje, Madetroje. Griš lapkričio vidury.
- A. OŠLAPO viloje Mastic Beach, L. I. ir Fire Island buvo Queens miesto dalies Lietuvos bendruomenės išvyka. Apylinkės v-ba: A. Ošlapas, dr. A. Goelnerienė, Rožė Mainelytė, A. Milaševičius ir inž. J. Zabelskis, kuris išvyką filmavo. Dalyvavo 20 asmenų.
- Nelė Lapė, McCall's Piece Goods žurnalo redaktorės padėjėja, porai savaitių išvyko į Londoną ir Paryžių.
- Jonas Baltus, ilgametis Vienybės rėmėjas, sunkiai serga ir šiuo laiku randasi Smithtown Nursing Home, Lankymo valandos nuo 1:30 iki 4 kasdien.
- Dr. Marijos Zemaitienės rezidencijoje, 336 Harold Ave., Leonia, New Jersey, lapkričio 22 d., 6 val. vakare įvyksta New Yorko - New Jersey Lietuvos Gydytojų Draugijos susirinkimas.
- BALFO vėjus koncertas rengiamas lapkričio 15 d., 7 val. vak. Viešpaties Atsimainymo parapijos salėje, 64-14 56th Rd. Maspeth.
- Menderių ūkis Catskill kalnuose, kur seniau tiek daug Lietuvos vykdavo atostogų, parduodamas. Susidomėję prašomi rašyti Adelaide Marshall, RFD Nr. 1, Swan Lake, New York.
- Pranas Spūdis porai savaitių atostogų buvo išvykęs pas gimines Pensylvanijoje.

J. ORMANO nejudomojo turto ir apdraudos įstaiga, 100-04 Jamaica Avenue, Richmond Hill, N. Y., kur atliekami dideli darbai naudingi Lietuviams ir visiems gyventojams. J. Ormanas yra Richmond Hill, N. Y. Taxpayers Association pirmininkas.

SLA prezidentas Povilas Dargis Centro raštinėje sveikina naująjį SLA sekretorių dr. Algirdą Budreckį, kurį Pildomoji Taryba savo suvažiavime paskyrė, Bronėi Pivarionienei rezignavus.

Permainos SLA centre

SLA Pildomosios Tarybos posėdžiuose spalio pradžioje iš sekretorės pareigų rezignavo Bronė Pivarionienė ir naujuoju sekretorium valdyba paskyrė dr. Algirdą M. Budrecką, jaunosios kartos veikėją.

Bronė Pivarionienė, kuri Centro sekretore išbuvo per 6 metus, iš tų pareigų pasitraukė dėl pablogėjusios sveikatos. Gydytis ji išvyksta pas dukrą ir žentą gyvenančius Atlanta, Ga., kur ir klimatas palankesnis.

Naujasis sekretorius, dr. A. M. Budreckas gimęs 1937 metais, Newark, N. J. Vidurinį mokslą baigė Elizabeth, N. J. 1957 m. Studijavo Rutgers universitete, kuriame 1960 m. gavo bakalauro, 1963 m. magistro, 1965 m. daktaro laipsnį. Tame universitete lektorėavo ir dirbo Newark Star Ledger redakcijoje. Veikia skautų, Vyčių ir studentų organizacijose, taip pat ir VLIKe.

1966 m. SLA seime buvo išrinktas Jaunuolių komisijos pirmininku. Bendradarbiavo spaudoje, yra išvertęs eilę knygų į anglų kalbą (ir Lithuanians in Canada), paruošė skyrių A. Geručio redaguotai ir Manylands šiemet išleista knygai "Lithuania 700" apie užsienyje gyvenančių lietuvių pastangas Lietuvą vaduoti, taip pat Tautvaišienės veikalą apie Sibirą ir "Lithuanian National Revolt of 1941".

SLA, kaip ir kitoms lietuvių organizacijoms pra-

Bronė Pivarionienė, iki šiol buvusi SLA sekretorė.

dėjus gauti mažiau narių, o senesnės kartos mirtingumui padidėjus, SLA vadovybė tikisi, kad pavedus vadovybę jaunesniems veikėjams, dar galima organizaciją sustiprinti.

Kalbama, kad ir SLA viceprezidentas Stasys Gegužis, skaudžiai pergyvendamas savo dukros mirtį, taip pat norėjęs rezignuoti, o jovieton buvo numatytas inž. Al. Chaplikas iš Bostono. Bet buvo perkalbėtas pasilikti iki rinkimų, kurie jau greitai įvyks.

Pildomosios Tarybos suvažiavimo proga buvo aptarti ir 1970 m. birželio 21 - 22 New Yorke įvykstantio SLA seimo reikalai. Buvo sudarytas komitetas: Steponas Bredes, pirm.; L. Speauskienė, vicepirė; Juozas Petrėnas, sek.; A. Jurgėla, išdinininkas.

TRUMPAI

Adv. Charles C. Cheleden su savo žmona Ona Cheledeniene poilsui išvyko į savo rezidenciją Floridoje, netoli S. Petersburg. Cheledenai vadovauja lietuvių Liberty Federal Savings and Loan Association Philadelphiaje. Bankas, kuris dabar turi ir du skyrius, prieš 68 metus lietuvių įkurtas išcentų, dabar išaugo į didžiulę įstaigą su beveik 70 milijonų dolerių turtu.

Dail. Juozo Bagdono kūrinių paroda įvyks lapkr. 1 ir 2 Sv. Andriejaus parapijos salėje, Philadelphiaje. Bus išstatyta 40 kūrinių.

Muzikas Leopoldas Digrys, dalyvaudamas Liuzerne, Šveicarijoje tarptautiniame vargonų muzikos festivalyje, koncertavo keturiuose Šveicarijos miestuose.